

IV. Prisopgaver.

a. Besvarelser af Prisopgaverne for 1913.

Til Besvarelse af de for Aaret 1913 udsatte 13 Prisopgaver (Aarb. 1912—13 S. 1190) indkom i Aaret 1914 13 Afhandlinger, nemlig 2 teologiske, 1 statsvidenskabelig, 1 lægevidenskabelig, 5 filosofiske, 2 tysk-filologiske, 1 matematisk og 1 kemisk. Af disse fandtes de 2 teologiske*) den lægevidenskabelige, den fjerde og femte filosofiske*), den første tysk-filologiske, den matematiske og den kemiske værdige til Prisen. Accessit tilkendtes den statsvidenskabelige, den tredje filosofiske og den anden tysk-filologiske.

Forfatterne fandtes at være:

Af de prisbelønnede Afhandlinger:

Cand. theol. *Chr. D. F. Schröder*, af den første teologiske.
Stud. theol. *Johannes Pedersen*, af den anden teologiske.
Reservelæge, *Hj. Helweg*, af den lægevidenskabelige.
Stud. mag. *J. J. F. T. Jørgensen*, af den fjerde filosofiske.
Cand. theol. *S. V. Rasmussen*, af den femte filosofiske.
Stud. mag. *L. L. Hammerich* af den første tysk-filologiske.
Stud. mag. *A. F. Andersen* af den matematiske.
Cand. polyt. *Agnes Hoff* af den kemiske.

Af de Accessit tilkendte Afhandlinger:

Stud. polit. *Kay Heckscher*, af den statsvidenskabelige.
Stud. mag. *Fr. Brandt* af den tredje filosofiske.
Stud. mag. *A. V. Nielsen* af den anden tysk-filologiske.

Vedkommende Censorers Bedømmelse af de indkomne Afhandlinger lyder saaledes:

I. De teologiske Afhandlinger. Som Besvarelse af Universitetets teologiske Prisspørgsmaal for 1913: »I hvilket Omfang naaede den Hallenske Pietisme ud i de danske Menigheder og hvilke Eftervirkninger spores efter den egentlige Vækkelsestid?« er der indkommet to Afhandlinger.

Den første Afhandling med Motto I. Thess. 1.3 (715 Kvartsider) er et flittigt og særdeles omfattende Arbejde. Forfatteren har ikke nøje begrænset sig til Opgavens Ordlyd, men tilstræbt at give en samlet Behandling af Pietismen i Danmark. Hovedvægten er lagt paa det store allerede udgivne Materiale, men Forfatteren har ogsaa fra Biskoppernes Visitatsberetninger i Arkivet tilvejebragt værdifuldt Stof til Belysning af Vækkelsens Udbredelse, topografisk set. Det store Stof benytter han baade med metodiske Evner og med forstandig Kritik; særlig kan fremhæves Klarlæggelsen af Udviklingsgangen i Vækkelsen ved Udskillelse af Bevægel-

*) Efter Konsistoriums Indstilling bifaldt Ministeriet under 19. Maj 1914, at der uddeltes Guldmedaille for de to Besvarelser af Prisspørgsmaalet i Teologi og de to Besvarelser af Prisspørgsmaalet i Filosofi, som var fundet værdige til Prisen.

sens enkelte Afsnit, Forsøget paa at udskille det Hallensiske Elements Ejendommeligheder samt Paaavisningen af den særlige Indflydelse fra Jena og Württemberg og den fortsatte Vækkelse efter Christian VI's Død. Overfor disse Fortrin kan Manglerne, saasom den altfor brede, tunge Fremstilling, Svagheden i Indledningskapitlerne, den ikke udtømmende Udnyttelse af Tidens Opbyggelseslitteratur, af og til ogsaa en manglende Skarphed i Personkarakteristiken, ikke gøre det tvivlsomt, at Afhandlingen er værdig til Prisen.

Den anden Afhandling med Motto: *Præsens est imperfectum; perfectum et plusquamperfectum est futurum* (se J. Møller i Tidsskrift for Kirke og Teologi IV. 188) (533 Kvartsider) har taget Opgaven snævert. Baade Skildringen af Baggrunden og Undersøgelsen af Pietismens Eftervirkninger, derunder Behandlingen af den pietistiske Opbyggelseslitteratur, er ufyldstgørende. Men idet Forfatteren samler sig om Opgavens Hovedsag, den kirkelig-topografiske Undersøgelse, har han paa dette Punkt leveret et dygtigt Arbejde, hvis Værdi navnlig beror paa, at han i langt større Udstrækning end sin Konkurrent har tilvejebragt utrykt Materiale fra Rigsarkivet og Provinsarkiverne. I en knap og klar Stil giver han livfulde og fyldige Fremstillinger af Vækkelsen forskellige Steder i Landet; velskrevet er f. Eks. den sammenhængende Skildring af den københavnske Bevægelse. I det hele vidner Afhandlingen paa de Omraader, hvor Forfatteren arbejder selvstændigt, om metodiske Evner og forstandig Kritik. Forfatterens Domme er gennemgaaende vel underbyggede, saaledes ogsaa Bestemmelsen af Forholdet mellem Pietisme, Herrnhutisme og Ortodoxi. Vi er da ikke i Tvivl om, at denne Afhandling er fuldt ud værdig til Guldmedaillen.

København i Maj 1914.

Valdemar Ammundsen.

Fr. Torm.

J. Oskar Andersen.

II. Den statsvidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets Prisspørgsmaal i Statsvidenskab for Aaret 1913: »Hvilken Betydning har Koloniernes økonomiske Udvikling og Handelspolitik i vore Dage for Moderlandet?«, er der indkommet en Afhandling under Mærke: K. H.

Forfatteren af denne ret omfangsrige Afhandling har rigtigt set, at det maa være Forholdet mellem de engelske Kolonier og Moderlandet, der maa afgive det væsentligste Materiale til Spørgsmaalets Besvarelse. Vanskeligheden for Forfatteren har ikke saa meget ligget i at skaffe dette Materiale til Veje her i Landet, som i at finde ledende Synspunkter for dets Bearbejdelse; dette kunde dog sikkert være naaet ved en stærkere Gennemarbejden af Stoffet. Afhandlingen er, som den foreligger, ikke tilstrækkelig afklaret; det er af og til ret tilfældigt, i hvilke Kapitler de enkelte Spørgsmaal er blevet behandlet — Kapitlernes Overskrifter angiver i Virkeligheden intet om Indholdet — og Overskueligheden hindres yderligere ved lange og vidtløftige Digressioner. De talrige Citater, der er indflettet i Afhandlingen, vidner om Belæsthed og er gennemgaaende valgt med en heldig Haand, og Afhandlingen er, hvor Forfatteren selv tager Ordet, skrevet i et livligt Sprog; men Forfatteren synes at mene, at dristige Ytringer er det samme som Aandfuldhed, og hans Forsøg paa at skabe en ny Terminologi — som ved Forskellen mellem de ekstraktive og derivative Erhverv — er ikke faldet heldig ud. Forfatteren ser ikke, at Inddelingen af Kolonierne efter deres forskellige Art burde være et Hovedpunkt i Afhandlingen; han slaar sig hurtigt til Ro med Sondringen mellem Nedsættelses- og Eksploiteringskolonier, men ikke engang denne Systematik er udnyttet, som den burde.

Af disse Grunde kan vi ikke finde Afhandlingen værdig til den udsatte Pris, men da det paa den anden Side maa erkendes, at Forfatteren har gjort et alvorligt og i flere Henseender lovende Forsøg paa at løse Spørgsmaalet, mener vi, at Afhandlingen bør belønnes med et Accessit.

17. April 1914.

H. Westergaard.

Axel Nielsen.

L. Munch.

III. Den lægevidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets Prisspørgsmaal i Lægevidenskab for 1913: »I Anledning af, at Hundredaarsdagen for *Harald Selmer's* Fødsel indtræffer den 18. Marts 1914, ønskes en Fremstilling af Psykiatriens Udvikling i Danmark under særligt Hensyn til Selmers Livsværk« er indkommen en omfangsrig og grundig Afhandling, der bærer følgende Motto: »Syge ere de altsaa, syge paa Sjælen, men den Fordring, enhver Syg med Billighed kan gøre paa vor Deltagelse og Medlidenskab og paa vor kraftige Bistand, den have disse dobbelt. (*Harald Selmer*)«.

Forfatteren begynder med selv at paapege en formentlig Uoverensstemmelse mellem Opgavens Ordlyd og den af ham valgte Afgrænsning af Emnet, idet han væsentlig har holdt sig til den *praktiske* Psykiatri og lagt Tyngdepunktet paa Skildringen af *Sindssygeværnsanstalts* Udvikling og *Sindssygeanstaltens Historie*. Det skønnes imidlertid ikke, at Forfatteren derved har overskredet det Spillerum, Opgavens Formulering tillader. Heller ikke kan det betragtes som nogen væsentlig Anke mod Arbejdet, at det i Plan og Udførelse er bleven bredere end nødvendigt, selvom adskilligt af det meddelte, navnlig store Dele af den historiske Indledning, ligger udenfor en Redegørelse for det *danske* Sindssygeværns Udvikling. Betydningsfuldere er den Indvending, at det som Følge af den Plan, Forfatteren har lagt for sit Arbejde, ikke helt er lykkedes ham at give Selmer den centrale Plads i Fremstillingen, som Opgaven kræver. Det er i dennes Ordlyd formentlig tilstrækkelig tydeligt tilkendegivet, at man har tænkt sig et *Mindeskrift*. Navnlig er Forfatterens Behandling af S. som *Kliniker* ikke ganske udtømmende. Vel har S. kun offentliggjort meget lidt til Bedømmelse af denne Side af hans Livsgerning; men der ligger et stort Materiale i de af ham efterladte, saa beundringsværdigt affattede Sygejournaler, og disse kunde med Udbytte have været anvendte som en klinisk Kasuistik, ved hvis Hjælp der ogsaa kunde have været vundet et nærmere Kendskab til det af S. opstillede psykiatriske System og den af ham anvendte Nomenklatur. En afgjort Mangel er det, at Forfatteren ikke omtaler S.s Paa-visning af de sammenløbende Øjenbryns Betydning. Selv tillagde S. sine Iagttagelser paa dette Punkt en ikke ringe Vægt, og de omtales udførligt i hans »Statistiske Meddelelser og Undersøgelser«. S.s Fortjeneste af dette kliniske Fund bliver des større, naar man erindrer, at han fik Øje for »Varulvebrynen« paa et Tidspunkt, hvor man endnu ikke skænkede de somatiske Degenerationstegn synderlig Opmærksomhed.

Det vilde ogsaa have været ønskeligt, om Forfatteren noget mere havde beskæftiget sig med S. som *Rets-Psykiater*. Han afgav i sin lange Virksomhed talrige, mesterligt udarbejdede Tilregnelighedserklæringer; og paa det civilretlige Omraade rager hans Skrift »Om Ægteskabsskilsmisse i Tilfælde af Sindssygdom« frem som et saa klassisk Arbejde, at det kunde fortjene en mere indgaaende Omtale end den, der er bleven det til Del.

Derimod maa det erkendes, at Forfatteren paa alle andre Punkter har ydet en fortrinlig og fyldig Karakteristik af Selmer. Med Benyttelse dels af trykte og skrevne Kilder, dels af mundtlige Meddelelser er der tegnet et særdeles levende og overraskende korrekt Billede af S.s ejendommelige Personlighed.

Ogsaa Forfatterens Bedømmelse af de øvrige Personer af S.s Slægtled, der har spillet en Rolle for Udviklingen af det danske Sindssygeværn, er

rigtig og retfærdig, ligesom Forfatterens Fremstilling af alle herhen hørende Forhold og Begivenheder røber et klart Blik og et forstandigt Omdømme.

Alt i alt betegner Forfatterens Arbejde en udtømmende, moden, for en Del endog overlegen Behandling af Emnet. Og da dertil kommer en naturlig Ordning og et livfuldt, smukt Sprog, er vi ikke i Tvivl om, at den foreliggende Besvarelse af Opgaven fuldt ud fortjener at belønnes med den udsatte Pris.

Marts 1914.

Knud Pontoppidan.

A. Friedenreich.

IV. De filosofiske Afhandlinger. Til Besvarelse af Prisopgaven, hvis Ordlyd var: »Schopenhauers Erkendelsesteori i dens Forhold til Kant« er indkommet fem Afhandlinger.

Den af dem, hvis Motto er »T. N.«, er livligt skreven og indeholder flere træffende Bemærkninger. Men Fremstillingen er noget springende og i enkelte Afsnit ret flygtig, og der mangler tilstrækkelig Begrundelse for adskillige af Forfatterens Paastande og Afvisninger. Skønt Afhandlingen giver flere interessante og dygtige Udredninger, saaledes en god Paavisning af den schopenhauerske Filosofis Forhistorie og Tilblivelse, se vi os derfor ikke istand til at tilkende den Belønning.

En anden Afhandling har til Motto: »Folgender ist ein abermaliger Versuch« etc. (Schopenhauer). Efter en noget retorisk Indledning gives der en Fremstilling af Kant's Erkendelsesteori og af Schopenhauer's Forsøg paa at simplificere den i en Simplifikation, der, som Forfatteren meget godt viser, tilslører Vanskelighederne og gennemgaaende skyldes Indflydelse fra Schopenhauers Metafysik. I Enkeltheder gør der sig i Opfattelsen af Kant nogle Uklarheder og Misforstaaelser gældende, og Forfatteren giver altfor lange tyske Citater istedetfor at give Analyser af Tankegangene. Nogen Uret gør Forfatteren Schopenhauer i Kritiken af hans Teori om den konstruktive Perception, i hvilken Teori dog selv Helmholtz fandt Tilknytningpunkter. Et klart Opgør mellem Afvigelser og Overensstemmelser i Kant's og Schopenhauer's Teorier foretages ikke. Skønt der i Afhandlingen findes meget godt og skarpsindigt, kunne vi dog ikke tilkende den Belønning.

En tredje Afhandling, hvis Motto er: »Semper ardens«, er meget ulige i sine forskellige Partier, og navnligt er de første Afsnit noget ubehjælpssomme. Men Forfatteren arbejder sig op, og et Hovedpunkt indenfor den stillede Opgave, de to Filosofers Opfattelse af Aarsagsbegrebet og derigennem af Erfaringsvidenskabens Forudsætninger, er fortræffeligt behandlet, saaledes at andre Synsmaader hos dem fremtræde i karakteristisk Sammenhæng med det nævnte Hovedpunkt. For Schopenhauer's Vedkommende paa vises det godt, hvorledes hans Stilling og Betydning i Filosofien og i Litteraturen beror paa den ejendommelige Livs- og Verdensanskuelse, han med stor Fremstillingskunst har gjort gældende, og ikke paa hans Forhold til Erkendelsesproblemet.

Vi tilkende Afhandlingen Accessit.

Den Afhandling, hvis Motto er: »Es wäre mein höchster Ruhm« etc. (Schopenhauer), giver først en livlig og dygtig Karakteristik af Schopenhauer's Personlighed og derefter en god Analyse af hans Teori om Erkendelsen, idet især Sammenblandingen af Begreberne Anskuen og Erfaring kritiseres. Med ikke ringe Kunst og godt Overblik anstiller Forfatteren saa en Sammenligning mellem Schopenhauer og Kant paa de afgørende Hovedpunkter. Særligt maa fremhæves Bemærkningerne om Indholdet mellem Anskuen og Tænken hos de to Filosofer, Bemærkninger, der baade vidne om indgaaende Studium og om Skarpsindighed. Forfatteren viser, hvorledes Schopenhauer paa flere Punkter har Ret overfor Kant's System, medens han har Uret overfor Kant's Erkendelsesteori, og hvorledes han har gjort meget til at fjerne det Skolastiske i den kritiske Filosofi, lige-

som ogsaa hans Blik for det Disharmoniske og Irrationelle i Tilværelsen har været af stor Betydning.

Vi tilkende denne dygtige Afhandling Guldmedaillen.

Ogsaa den femte Afhandling, hvis Motto er: ἄλλ' οὐ γὰρ πρὸ τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνὴρ (Platon), er et særdeles dygtigt Arbejde. Den gaar ud paa at vise, med hvor liden Ret Schopenhauer gjorde Fordring paa at staa som Kants Arvetager. Idet der hos Schopenhauer tidligt ytrede sig Træthed ved Analyse og Kritik og Trang til at søge Hvile i Kunsten, kom Intuition for ham til at staa over Reflexion, og Kant's Problem tabte sin Betydning for ham. Han lod sig nøje med at overtage, hvad han ansaa for Kant's Resultater og forsøger ikke for Alvor at raade Bod paa Manglerne i Kant's Erkendelsesteori. Forfatteren kritiserer derefter træffende Schopenhauer's Forhold til Naturvidenskaben, som han finder analogt med Schelling's og med en vis Ret finder han hos Schopenhauer Antydninger af den Modsætning, Heinrich Rickert i nyere Tid saa stærkt har hævdet mellem naturvidenskabelige og historiske Begreber. Schopenhauer havde, udtaler Forfatteren, mere Blik for Livets praktiske end for Tænkningens teoretiske Problemer; selve hans Stilling til de praktiske Problemer undergaar iøvrigt en Forskydning i Aarenes Løb.

Forfatteren er grundigt hjemme i Kant's Filosofi og anvender dens Grundtanker med Forstaaelse og Frihed, skønt han paa nogle Punkter maaske optræder for meget som Kant's Apologet.

Afhandlingen er klart og stringent skreven, hviler paa alvorlige Studier og vidner om sund, kritisk Sans. Vi anse den for værdig til at belønnes med Guldmedaillen.

Den 18. Marts 1914.

Harald Høffding.

K. Kroman.

Cl. Wilkens.

V. *De tysk-filologiske Afhandlinger.* Som Besvarelse af Prisopgaven i tysk Filologi: »En indgaaende Undersøgelse og Fremstilling af Lyd- og Formlæren i Johan Rothes Düringische Chronik« er der indkommet to Afhandlinger. Forfatterne har, som den ene af dem i sin Afhandling meddeler, i Fællesskab søgt at faa de to Hovedhaandskrifter af Rothes i 1421 fuldendte Værk herop for at undersøge Udgavernes Forhold til Haandskrifterne, Dresdener Haandskriftet, der nu findes i Weimar, og Sondershauser Haandskriftet, men Forsøget mislykkedes, fordi Kirkebiblioteket i Sonderhausen tilfældig var under Registrering og derfor intet kunde udlaane, og Biblioteket i Weimar sendte et forkert Haandskrift.

Den første Afhandling har til Motto:

Yadā have pātubhavanti dhammā	ātāpino jhāyato brāhmaṇassa
ath' assa kaṅkhā vapayanti sabbā	yato pajānāti sahetudhammam
	Pathamam Buddha-vacanam

Forfatteren af denne meget omfangsrige Afhandling har som Grundlag for sin grammatiske Undersøgelse i første Række benyttet Liliencrons Udgave efter Sondershauser Haandskriftet, men i vid Udstrækning taget Menckens Udgave efter det ældste Dresdener Haandskrift med til Sammenligning. Idet han har taget tilbørligt Hensyn til de tidligere Behandlinger af Rothes Sprog, er han i sin Undersøgelse hovedsagelig gaaet ud paa ved en Sammenligning med den moderne thüringske Dialekt paa Grundlag af nyere thüringske Dialektfremstillinger at udfinde det ægte thüringske og udskille det fremmede. Forfatteren har ikke alene i fuldt Maal leveret den krævede Fremstilling af Lyd- og Formlæren, men ogsaa medtaget syntaktiske Punkter, f. Eks. givet en Fremstilling af Brugen af Præfikset *ge-*. Selv om hans Forklaring af de af ham rigtig fremstillede Forhold i nogle Tilfælde kan omtvistes, og selv om der er indløbet enkelte uvæsentlige Fejl, ligesom Behandlingen af Modersmaalet lader en Del tilbage at ønske, kan det ikke være tvivlsomt, at dette flittige, dygtige

og grundige Arbejde, der viser en Modenhed, som spaar godt for Forfatterens Fremtid, er fuldtud værdigt til at belønnes med Universitetets Guldmedalje.

Forfatteren af den anden Afhandling, hvis Motto er: »Quot homines, tot sententiae«, har lagt Menckens Udgave af Dresdener Haandskriftet til Grund. Det filologiske Rensningsarbejde, der som Følge af denne Teksts Mangler, maatte gaa forud for den sproghistoriske Udnyttelse, har han kun delvis magtet. Han har vel ved Hjælp af Liliencrons Udgave sammenstillet en Liste over Fejl i Overleveringen, men kunde godt have forøget den med adskillige Former, som han i den grammatiske Oversigt bestræber sig for at tyde som Vidnesbyrd om sproglig Udvikling.

Til Opgavens Løsning har Forfatteren kun i mindre Omfang benyttet den foreliggende Litteratur om Rothes Sprog og om nyere thüringske Dialekter, derimod ved et Studieophold i Thüringen søgt at skaffe sig Indblik i den nuværende Sprogform. Den Gavn han utvivlsomt har haft af dette personlig erhvervede Kendskab formindskes dog noget ved hans deraf flydende Tilbojelighed til at tillægge Rothes Sprogform en mere moderne Skikkelse end rimeligt er.

Forfatteren besidder et antageligt Kendskab til det tyske Sprogs Historie og Evne til grammatisk Fremstilling. Han har formaaet at give en i Grundtrækkene rigtig og klar Oversigt over Lyd- og Formlæren paa historisk Grundlag, omend ikke uden urigtige Synsmaader og Fejl i Enkeltheder. Man kunde have ønsket dels en stærkere Fremhævelse af Dialektens karakteristiske Former, dels en rigeligere Eksempelsamling ved hyppigere Angivelse af Findestederne til Lettelse af Kontrollen og til bedre Vurdering af Overleveringen. Fremstillingsformen er overdrevent knap, undertiden ved sin Korthed uforstaaelig. Formlæren er i det væsentlige blot en efter Systemet ordnet Materialsamling uden forklarende Tekst, i det højeste ledsaget af spredte Bemærkninger; paa visse Punkter, navnlig ved Adjektiverne, savnes den for en god og klar Opstilling nødvendige syntaktiske Baggrund.

De fremhævede Mangler og Svagheder maa udelukke Forfatteren fra at opnaa Prisen for sin Afhandling, men vi tager ikke i Betænkning at tilkende ham Accessit.

København, den 18. April 1914.

H. Møller.

Chr. Sarauw.

VI. *Den matematiske Afhandling.* Som Besvarelse af den for Aaret 1913 udsatte Prisopgave i Matematik og Astronomi: »Der ønskes en Fremstilling af vor Viden om Potensrækkers Forhold paa deres Konvergenscirkels Periferi og af de hidtil ved disse Undersøgelser anvendte Metoder« er der indkommet en Afhandling med Motto: »Les charmes enchanteurs de cette science sublime ne se décèlent dans toute leur beauté qu'à ceux qui ont le courage de l'approfondir« (Gauss).

Denne i Omfang meget anselige Afhandling maa i det store og hele betegnes som et særdeles lovende Arbejde, der fordelagtig vidner om Forfatterens Ævner og Modenhed.

Efter at der i Indledningen er gjort omhyggelig Rede for Forfatterens Inddeling og Behandling af den foreliggende rige Litteratur, følger der en saa udførlig Fremstilling af de hidtil ved Undersøgelser af denne Art benyttede Metoder og en saa klar Bedømmelse af deres Rækkevidde, at en ellers moden Læser, der ikke paa Forhaand har særligt Kendskab til Æmnet, uden Vanskelighed følger Forfatteren. Til Slut gives en udførlig alfabetisk Fortegnelse over den benyttede Litteratur.

Behandlingen er i det store og hele udtømmende og særdeles indgaaende; Forfatteren har saaledes adskillige Steder fundet Lejlighed til at simplificere eller korrigere en Fremstilling.

Naar Forfatteren selv beklager, at den store Stofmængde har været nær ved at overvælde ham i den begrænsede Tid, mærker Læseren kun meget lidt hertil. Hist og her mangler vel en antydet Citation og et og andet Forfatternavn er systematisk stavet forkert; men selv med disse rent formelle Mangler finder vi dog Afhandlingen ubetinget værdig til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

København, den 3. Maj 1914.

Poul Heegaard.

Niels Nielsen.

Elis Strømgren.

VII. Den kemiske Afhandling. Som Besvarelse paa den kemiske Prisopgave: »Der ønskes en paa egne Forsøg støttet kritisk Undersøgelse af de kendte Metoder til Fremstilling af ren, vandfri Allylalkohol og om muligt Forbedringer af disse eller Angivelse af en ny fordelagtigere Fremgangsmaade« er indleveret en Afhandling, mærket *Per aspera ad astra*.

Forfatteren har gennem et meget omfattende eksperimentelt Arbejde undersøgt de forskellige kendte Fremstillingsmaader analytisk og syntetisk og derigennem ydet et væsentlig Bidrag til Kendskabet til de Forhold, der foraarsager Tabene ved Fremstillingen af Allylalkoholen; desuden har Forfatteren ved en meget omhyggelig, systematisk Undersøgelse af Indvirkningen af Myresyre paa Glycerin vist, hvorledes denne Proces med særlig Fordel benyttes ved Allylalkoholens Fremstilling. Saa vel Reaktionens rent syntetiske Side som den analytiske Undersøgelse af de ved Processerne udviklede Luftarter og andre Biprodukter er behandlede paa en smuk og meget oplysende Maade. Kapitler, der omhandler Diklorhydridernes ejendommelige Reduktion og Allyljodidets Hydrolyse, er i Følge Sages Natur mindre vigtige for Hovedopgavens Løsning, men faar teoretisk Betydning ved den Maade, hvorpaa disse Spørgsmaal her er behandlede. I det hele yder Afhandlingen en tilfredsstillende Løsning af den stillede Opgave, hvorfor vi finder den fuldtud værdig til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

København, den 15. Maj 1914.

Einar Biilmann.

Julius Petersen.

b. Prisopgaverne for 1914.

De for Aaret 1914 udsatte Prisspørgsmaal var:

1. *Teologi.* Efter en Paavisning af de forskellige Opfattelser af Gudsriget indenfor Kirken fremstilles Grundtankerne i Jesu Moral og deres Betydning for den humane og kulturelle Samfundsudvikling.
2. *Retsvidenskab.* At belyse Udviklingen af dansk Rets Statsborgerretsbegreb og dets Stilling til de vigtigste andre Landes nu gældende Statsborgerretsbegreb.
3. *Statsvidenskab.* En Redegørelse for det økonomiske Forhold mellem Danmark og Island.
4. *Lægevidenskab.* De i Purkinjes Arbejde: Beobachtungen und Versuche zur Physiologie der Sinne Bd. I og II indeholdte Iagttagelser af endoptiske Fænomener ønskes kritisk gennemgaaede paa Grundlag af egne Undersøgelser.
5. *Filosofi.* Forholdet mellem Etik og Religion.
6. *Historie.* En kritisk Vurdering af de islandske Sagaers Efterretninger om Danmark i Tiden fra Svend Tveskægs Død til Erik Ejegods Død.
7. *Klassisk Filologi.* Seneca, *Quaestiones Naturales* VI Bog (de terrae motu) oversættes og forsynes med en kritisk og eksegetisk Kommentar.
8. *Osterlandsk Filologi.* En sproghistorisk Undersøgelse af Verbernes Fortidsformer i Pali.
9. *Nordisk Filologi.* Der ønskes en grundig Undersøgelse af og en nøjagtig Oversigt over Lydforholdene i

den ældre Skjaldedigtning til omkr. 1100, hvorved den ældre Række af Eddadigte ogsaa, saavidt muligt, bør benyttes. 10. *Romansk Filologi*. En Undersøgelse af Nægtelsernes Brug i moderne Fransk, som den fremtræder i Litteraturen efter 1870, med fornødent Hensyn til Talesproget. 11. *Æstetik*. Det Ibsenske Dramas Stil og Teknik, æstetisk og litterærhistorisk belyst. 12. *Matematik og Astronomi*. Der ønskes en teoretisk og numerisk Undersøgelse af Bevægelse for en af Jupitergruppens Planeter. 13. *Fysik og Kemi*. A. Den kvantitative Bestemmelse af Svovlsyre som Baryumsulfat vanskeliggøres som bekendt af den Omstændighed, at Baryumsulfatet ved Fældningen har stor Tilbøjelighed til at »rive de forskellige tilstedeværende Stoffer med ned«. Denne Nedrivning har muligvis forskellige Aarsager og kan give Anledning til store saavel positive som negative Fejl. Der ønskes nu en litterær Gennemgang af de vigtigere Arbejder, der foreligger om dette Emne, samt en paa selvstændige Forsøg støttet Opklaring af Fejlens Natur og Størrelse under forskellige Omstændigheder og endelig en Angivelse af en almenyldig Metode til Svovlsyrebestemmelse, hvor Analysens Svovlsyremængde til Slut Hayes som rent Baryumsulfat — eller eventuelt en Angivelse af en Metode efter andre Principer. B. Der ønskes en Række Undersøgelser til Bestemmelse af Kvægsølvets Kapillardepression i Glasrør, hvis Diameter er mellem 1 og 3 cm. Af de fundne Resultater beregnes en Tabel, der angiver Kapillardepressionens Afhængighed af Rørdiameteren og Meniscushøjden. Resultaterne sammenlignes med tidligere Bestemmelser. 14. *Naturhistorie*. Denudationens Størrelse indenfor eet eller flere danske Vandløbs Omraader ønskes belyst ved Maalinger af den stedfindende naturlige Transport af fast og opløst Materiale. Maalingerne maa foretages paa hensigtsmæssig valgte Tidspunkter i Løbet af mindst eet Aar, og der maa gøres Rede for de meteorologiske og lokale Forhold, som kommer i Betragtning ved Bedømmelsen af Maalingsresultaterne.

c. Andre Afgørelser.

I Skrivelse af 30. April 1914 tillod Konsistorium, at Forfatteren af den et Accessit tilkendte tredje Besvarelse af den for 1912 udsatte filosofiske Prisopgave, stud. polit. Joseph Davidsohn, maatte hæve det sædvanlige Beløb af 100 Kr., skønt han kun havde ønsket Navnesedlen aabnet, hvis hans Afhandling opnaaede Guldmedaillen.